

Становище

за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ в Област на висшето образование 3. „Социални, стопански и правни науки“, професионално направление 3.8 „Икономика“, докторска програма „Икономика и управление туризъм“ в СА „Д. А. Ценов“ – Свищов

Изготвил становището: доц.д-р Генка Иванова Рафаилова

Автор на дисертационния труд: Сиана Пламенова Спасова

Тема на дисертационния труд: „Диверсификация на туристическия продукт чрез организиране на събития“

Научен ръководител: доц.д-р Любка Минчева Иванова

I. Общо представяне на дисертационния труд:

Дисертационният труд е с обем 203 страници, разработен на базата на 123 използвани източници, от които 52 на кирилица и 71 на латиница и включва 11 таблици и 13 фигури. Основният предмет на изследване е възможностите за диверсифициране на туристическия продукт чрез организиране на събития. Докторантът е развил темата в дисертация, която има класическа структура – въведение, основна част с три глави и заключение. Първата част обхваща теоретичен анализ и обзор на туристическия продукт, събитийния туризъм и диверсификацията на туристическия продукт, втората представя методологията на изследването и третата излага резултатите от него и апробиране на авторския модел за диверсификация на туристическия продукт чрез организиране на събития. Трудът е логически свързан и последователен, като преходът между главите и параграфите е плавен. Отделните глави са балансирано обвързани, въпреки, че третата глава включва пет раздела, които са с два повече от тези в останалите глави.

Основната цел на научния труд е да се анализира въздействието на организираните събития върху развитието на туристическата дестинация. Тя се постига чрез изпълнение на отлично формулирани изследователски задачи.

Използваната литература е достатъчно разнообразна и обхваща значими литературни източници, както и от ключови организации в туризма в световен мащаб.

Дисертацията включва 4 приложения, които допълват основния текст и в които са представени въпросник, свързан с индикатори за оценка на ефекта от събития,

обобщени туристически показатели и предизвикателства пред организирането на събития.

II. Преценка на формата и съдържанието на дисертационния труд.

В дисертацията е представено изследване с актуална проблематика. Научният проблем, свързан с диверсификацията на туристическия продукт чрез организиране на събития, е изключително **актуален и релевантен** в съвременните условия на туризма по няколко основни причини:

1. **Повишена конкуренция и нужда от диференциация на дестинациите** чрез уникални преживявания, които да привлекат и задържат посетители
2. **Преодоляване на сезонността:** Един от най-големите проблеми в много туристически дестинации, включително България, е изразената сезонност. Организирането на събития извън пиковия сезон е доказан механизъм за привличане на посетители целогодишно.
3. **Икономически и социални ползи:** Събитията стимулират местната икономика и допринасят за социалното сближаване и подобряване на качеството на живот на местното население.
4. **Променящи се потребителски нагласи:** Съвременните туристи търсят повече от традиционните почивки – те желаят автентични преживявания, културно потапяне и възможности за участие.

Проблематиката за диверсификация на туристическия продукт и ролята на събитията в този процес е много добре разработена в дисертационния труд чрез използване на подходящ научен инструментариум. Направен е теоретичен анализ и обзор на туристическия продукт, събитийния туризъм и диверсификацията на туристическия продукт. Представен е модел за диверсификация на туристическия продукт чрез организиране на събития, който е апробиран в община Свищов.

Авторефератът отразява реалистично и адекватно теоретичната обосновка, методологията и резултатите от проведеното изследване.

Съдържанието е издържано от научна гледна точка, като се позовава на широк кръг от български и чуждестранни автори. Изложението е ясно и разбираемо, с адекватна терминология.

III. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд.

Дисертационният труд включва знамичи научно-приложни приноси за управлението на туристическите дестинации.

- **Теоретични приноси:**

1. Извършен е задълбочен теоретичен анализ на същността и обхвата на туристическия продукт, спецификата на събитийния туризъм и взаимодействието между управлението на туризма и организирането на събития.
2. Изяснена е взаимовръзката между ресурсния потенциал и възможностите за стратегическо позициониране на дестинацията.

• **Научно-приложни приноси:**

1. Разработен и апробиран е аналитичен модел за оценка на ефективността от събитийната диверсификация на туристическия продукт. Моделът съчетава входящи ресурси, процесни дейности и изходни резултати, като позволява стратегическа интерпретация на въздействието на събитията чрез ключови показатели за изпълнение (KPI).
2. Идентифицирани са и са оценени туристическите ресурси с потенциал за събитийна активност в Община Свищов.
3. На базата на прилагането на авторския модел са формулирани конкретни мерки и препоръки за прилагане на събитийния туризъм като инструмент за диверсификация на туристическия продукт на ниво община.

IV. Въпроси към дисертационния труд

1. Какви са основните предизвикателства при събирането на данни за оценка на ефективността на събитията, особено що се отнася до дългосрочните социални и културни ефекти, и как моделът, който предлагате, се справя с тези предизвикателства?
2. Предвид установените ограничения, свързани с териториалния обхват и фокуса върху културно-развлекателни събития, какви са възможностите за разширяване на модела за диверсификация към други видове събития (напр. спортни, конгресни) или към други туристически дестинации?

V. Обобщена оценка на дисертационния труд и заключение.

Дисертационният труд на Сиана Пламенова Спасова представлява задълбочено и актуално изследване на възможностите за диверсифициране на туристическия продукт чрез организиране на събития. Авторката успешно е разработила и апробирала модел за оценка на приложение на събитийния туризъм в реална среда. Изследването се отличава с висока степен на теоретична обоснованост, ясна методологическа рамка и практическа насоченост.

Научно-приложните приноси са значими както за областта „Икономика и управление на туризма“, така и за практиката в управлението на туристическите дестинции, които трябва да поддържат и развиват конкурентоспособността си и устойчивото си развитие. Дисертационният труд свидетелства за отлична теоретична подготовка на докторанта, аналитично мислене и умения за научно изследване и обобщение.

Считам, че изследването отговаря на изискванията за дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“, съгласно Закона за развитието на академичния състав в Република България и правилника за неговото прилагане.

Давам **положителна оценка** и предлагам да бъде присъдена образователна и научна степен „доктор“ на **Сиана Пламенова Спасова** в област на висшето образование 3. «Социални, стопански и правни науки», ПН 3.8 «Икономика» по докторската програма „Икономика и управление (туризъм)“ в СА „Д. А. Ценов“ – Свищов.

Дата: 11.07.2025 г.

Изготвил становището

(доц.д-р Генка Рафаилова)